

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Директор КЗ «Одеський навчально-
реабілітаційний центр «ЗОРЕСВІТ»
Одеської обласної ради»

_____Аліса ДАШКОВСЬКА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**КЗ «Одеський навчально-реабілітаційний центр
«Зоресвіт» Одеської обласної ради»
на 2023-2024 навчальний рік**

«СХВАЛЕНО»

на засіданні педагогічної ради
КЗ «Одеський навчально-
реабілітаційний «ЗОРЕСВІТ»
Одеської обласної ради»
від 21.08.2023 протокол №1

Голова педагогічної ради

_____Аліса ДАШКОВСЬКА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до освітньої програми
комунального закладу
"Одеський навчально-реабілітаційний центр «Зоресвіт»
Одеської обласної ради»
на 2023-2024 навчальний рік

КЗ «Одеський навчально-реабілітаційний центр «Зоресвіт» Одеської обласної ради» планує свою діяльність на підставі:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (із змінами);
- Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»;
- Закону України «Про засади державної мовної політики» (із змінами);
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87;
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №897 у 5 класі;
- Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 23.11.2011 №1392 у 6-10 класах
- Постанови Кабінету Міністрів України від 08.12.2006 № 1686 «Про затвердження Державної типової програми реабілітації осіб з інвалідністю» (із змінами);
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 №814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 №1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 №627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами»;
- Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр від 06.03.2019 № 221;
- Методичними рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813;
- Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я від 22.02.2013 №144;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 №274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 03.2021 р. №1131 «Про затвердження Порядку та проживання та утримання учнів у пансіонах закладів освіти»;
- Статуту КЗ «Одеський навчально-реабілітаційний центр «Зоресвіт» Одеської обласної ради».

КЗ «Одеський навчально-реабілітаційний центр «Зоресвіт» Одеської обласної ради» забезпечує одержання здобувачами освіти базової середньої освіти на рівні Державних стандартів.

КЗ НРЦ «Зоресвіт» має таку структуру:

- початкова школа (I ступінь): 1 - 4 класи;
- базова середня школа (II ступінь): 5-10 класи.

Мова навчання – українська.

Освітні програми, за якими здійснюється навчання:

I ступінь –1-4 клас - за Типовими навчальними планами початкової освіти для спеціальних закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання для дітей з порушеннями зору, затверджені наказом МОН України від 26.07.2018 р. № 814 (зі змінами наказом МОН від 16.08.2018 №917) - додаток № 3, додаток до робочого навчального плану №1;

II ступінь – 5 та 6 клас – за Типовими навчальними планами спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з порушеннями зору (для дітей зі зниженим зором) з українською мовою навчання, затверджені наказом МОН України від 07.12.2021р. №1317 – додаток №8, додаток до робочого навчального плану №2;

7-10 класи – за Типовими навчальними планами спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для дітей з порушеннями зору (дітей зі зниженим зором), затвердженими наказом МОН України від 12.06.2018 р. № 627 - таблиця № 3, додаток до робочого навчального плану №3;

Режим роботи – п'ятиденний навчальний тиждень, одна зміна. Навчальний заклад у 2023-2024 н.р. в умовах дії правового режиму воєнного стану працює у режимі повного дня, пансіонат не працює, діяльність якого буде відновлена після припинення дії правового режиму воєнного стану. Вихователям оголошено простій.

На виконання Державного стандарту спеціальної освіти робочий навчальний план закладу включає інваріантну складову (у тому числі й корекційно-розвиткові заняття), яка є обов'язковою для всіх загальноосвітніх навчальних закладів і сформована на державному рівні та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години.

Розподіл годин здійснений з урахуванням Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144.

Відповідно до постанови КМУ про перерозподіл освітньої субвенції на 2023 рік, години варіативної складової річного навчального плану повинні оплачуватись виключно з місцевих бюджетів. Керівництво не видало відповідного розпорядження, тому години варіативної складової вилучені з навчального плану.

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» навчальний рік розпочинається першим робочим днем вересня 01 вересня 2023 – і закінчується не пізніше липня 2024 року. Тривалість канікул протягом навчального року не може бути меншою 30 календарних днів.

Відповідно до рішення педагогічної ради від 21.08.2023 №1 навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр - з 01 вересня по 29 грудня 2023 року,

II семестр - з 15 січня по 30 травня 2024 року.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули (орієнтовно):

осінні - з 23 жовтня по 29 жовтня 2023 року

зимові - з 30 грудня 2023 року по 14 січня 2024 року

весняні - з 18 березня по 24 березня 2024 року.

Додаткові тижневі канікули для учнів 1-го класу – з 19 по 25 лютого 2024р.

Навчальні екскурсії та навчальна практика учнів організовуються відповідно до інструктивно-методичного листа Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 № 1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів». Організація екскурсій та навчальної практики в умовах правового режиму воєнного стану залежить від безпекової ситуації в м. Одеса.

Відповідно до Положення про навчально-реабілітаційний центр тривалість уроку складає: у першому класі – 35 хвилин, другому – четвертому класах - 40 хвилин, у наступних – 45 хвилин.

На кожному уроці після 15-20 хвилин занять проводяться п'ятихвилинні фізичні паузи з використанням лікувально-коригуючих, логоритмічних вправ.

Всього у школі 11 класів та 11 груп.

Наповнюваність класів (груп) від 7 до 13 учнів.

Нормативи наповнюваності класів (груп) та поділу класів на групи під час вивчення окремих предметів у спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах встановлюються відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 “Про затвердження нормативів наповнюваності класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах”.

№ з/п	Клас (група)	Орієнтовна кількість учнів (вихованців) у класі
1	1 клас	9
2	2 клас	12
3	3 клас	11
4	4 клас	9
5	5-А клас	7
6	5-Б клас	6
7	6 клас	12
8	7 клас	11
9	8 клас	8
10	9 клас	12
11	10 клас	12

Зміст корекційно-розвиваючих занять реалізується через навчальні предмети: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, ритміка, лікувальна фізкультура, корекція розвитку, які проводяться у поза навчальним процесом за окремим розкладом.

З урахуванням місцевих особливостей та кліматичних умов за погодженням з Департаментом освіти і науки облдержадміністрації можуть змінюватись структура навчального року та графік учнівських канікул.

Державна підсумкова атестація учнів проводиться відповідно до *Наказу Міністерства освіти і науки України від 07 січня 2018 року №1369 “Про затвердження порядку проведення Державної підсумкової атестації.”*

Директор КЗ НРЦ «Зоресвіт»

Аліса ДАШКОВСЬКА

Додаток № 1

складений відповідно до Типової освітньої програми,
затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України
від 26.07.2018 № 814 (зі змінами) (додаток № 3)

Навчальний план
КЗ «Одеський навчально-реабілітаційний центр «Зоресвіт»
Одеської обласної ради»
на 2023-2024 н.р. з навчанням українською мовою
1-4 клас

<i>Освітні галузі</i>	<i>Навчальні предмети</i>	<i>Кількість годин на тиждень у класах</i>				
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	Разом
Мовно-література	Українська мова та літературне читання	7	7	7	7	28
	Іноземна мова (англійська)	2	2	2	2	8
Математична	Математика	4	4	4	4	16
Природнича Соціальна і здоров'я збережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	3	3	3	12
Технологічна	Трудове навчання	1	1	1	1	4
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1	3
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього		22	23	23	23	91
Корекційно-розвиткова робота	Лікувальна фізкультура	2	2	2	2	8
	Ритміка	1	1	1	1	4
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	8
	Розвиток мовлення	2	2	2	2	8
	Корекція розвитку	3	4	4	4	15
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	2	2	0
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять та фізичної культури)		20	21	22	22	85
Фактичне навантаження учнів (без корекційно-розвиткових занять та фізичної культури)		20	21	22	22	85
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових (без урахування поділу класів на групи)		33	35	36	36	140
Тривалість виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час (Санітарний регламент для ЗЗСО, наказ МОЗ №2205 від 25.09.2020 р.5 п.6)		0 хв	0 хв	у межах 60 хв	у межах 60 хв	

Директор КЗ НРЦ «Зоресвіт»

Аліса ДАШКОВСЬКА

Додаток № 2

складений відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом
Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317 (Додаток №8)

Навчальний план
КЗ «Одеський навчально-реабілітаційний центр «Зоресвіт»
Одеської обласної ради»
на 2023-2024 н.р. для учнів 5, 6 класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		5-А клас	5-Б клас	6 клас	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	12
	Українська література	2	2	2	6
	Іноземна мова (англ. мова)	4	4	4	12
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	4,5
Математична	Математика	5	5	5	15
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	6
	Географія	-	-	1	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	3
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію та суспільство»	1	1	2	4
Інформатична	Інформатика	1	1	1	3
Технологічна	Технології	1,5	1,5	1,5	4,5
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	1,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	9
Разом		27,5	27,5	29,5	84,5
Корекційно-розвиткова робота	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	6
	Розвиток мовлення	2	2	2	6
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	3
	Ритміка	1	1	1	3
Додаткові години		0,5	0,5	1,5	0
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів (без корекційно-розвиткових занять та фізичної культури)		25	25	28	78
Фактичне навантаження учнів (без корекційно-розвиткових занять)		28	28	31	87
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових (без урахування поділу класів на групи)		34	34	37	105
Тривалість виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час (Санітарний регламент для ЗЗСО, наказ МОЗ №2205 від 25.09.2020 р.5 п.6)		не більше 1 год		не більше 1.5 год	

Директор КЗ НРЦ «Зоресвіт»

Аліса ДАШКОВСЬКА

Додаток № 3

складений відповідно до Типової освітньої програми, затвердженого наказом
Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 (Додаток №3)

Навчальний план
КЗ «Одеський навчально-реабілітаційний центр «Зоресвіт»
Одеської обласної ради»
на 2023-2024 н.р. для учнів 7-10 класу з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		7 клас	8 клас	9 клас	10 клас	Разом
Мови і літератури	Українська мова	4	3	3	3	13
	Українська література	2	2	2	2	8
	Іноземна мова (англ. мова)	3	3	3	3	12
	Зарубіжна література	1	1	1	1	4
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1	4
	Всесвітня історія	1	1	1	1	4
	Основи правознавства	-	-	1	1	2
Математика	Алгебра	2	2	2	2	8
	Геометрія	2	2	2	2	8
Природознавство	Біологія	2	2	2	2	8
	Географія	1	2	2	1	6
	Фізика	2	2	2	2	8
	Хімія	1	2	2	2	7
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	-	-	-	1
	Образотворче мистецтво	1	-	-	-	1
	Мистецтво	-	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	2	2	2	7
	Інформатика	1	1	1	2	5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура	2	2	2	2	8
Разом		29	30	31	31	121
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	-	6
	Розвиток мовлення	2	1	1	1	5
	Лікувальна фізкультура	1	2	2	2	7
	Ритміка	1	-	-	-	1
Додаткові години на факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	2	1	1	0
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів (без корекційно-розвиткових занять)		30	32	32	32	126
Фактичне навантаження учнів (без корекційно-розвиткових занять)		29	30	31	31	121
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових (без урахування поділу класів на групи)		35	35	36	34	140
Тривалість виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час (Санітарний регламент для ЗЗСО, наказ МОЗ №2205 від 25.09.2020 р.5 п.6)		не більше 1,5 год				

Директор КЗ НРЦ «Зоресвіт»

Аліса ДАШКОВСЬКА

Додаток № 4

Перелік програм,

за якими здійснюється вивчення предметів корекційно-розвиткової складової робочого навчального плану КЗ «Одеський навчально-реабілітаційний центр «Зоресвіт» Одеської обласної ради» з урахуванням методичних рекомендацій, наданих МОН України від 19.08.2022 №1/9530-22, використовуючи переліки навчальних програм рекомендовані МОН для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2022/2023 навчальному році, розміщених на веб-сайті ІМЗО

№ з/п	Клас	Назва програми	Автор
1	1-4	Соціально-побутове орієнтування	Легкий О.М. (2016)/Кондратенко С.В. Гошовський В.І. (2016)
2	5-9		Легкий О.М., Якимів О.Р., Галів В. (2017)
3	1-4	Ритміка	Бондаренко Ю.А (2016)
4	5-6	Ритміка	Шеремет Б.Г., Начинова О.В., Дашковська А.В., Міхєєва Н.І.(2017)
5	1-4	Лікувальна фізична культура	Шеремет Б.Г. (2016)
6	5-6	Лікувальна фізична культура”	Шеремет Б.Г., Начинова О.В., Дашковська А.В., Міхєєва Н.І.(2017)
7	1-4	Розвиток мовлення	Скриннікова С.В., Соляник Л.Д.(2016)
8	5-8	Розвиток мовлення	Христюєва Н.В., Масютіна Л.І., Воробйова М.О., Гудим І.М. (2017)
9	1-4	Корекція розвитку	Сулейманова Ю.В. (2016)/ Гудим І.М., Костенко Т.М., Довгопола К.С. (2016)

Директор КЗ НРЦ “Зоресвіт”

Аліса ДАШКОВСЬКА

Перелік програм,

за якими здійснюється вивчення навчальних предметів навчального плану КЗ «Одеський навчально-реабілітаційний центр «Зоресвіт» Одеської обласної ради» з урахуванням методичних рекомендацій, наданих МОН України від 19.08.2022 №1/9530-22, використовуючи переліки навчальних програм рекомендовані МОН для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2022/2023 навчальному році, розміщених на веб-сайті ІМЗО

Клас	Назва предмета	Програма
1-4	Українська мова Літературне читання Англ. мова Математика Я досліджую світ Інформатика (крім 1 класу) Образотворче мистецтво Музичне мистецтво Фізична культура Трудове навчання Образотворче мистецтво Фізична культура	За програмою О.Я. Савченко 2018р. з урахуванням методичних рекомендацій для слабозорих дітей. Навчальна програма для дітей зі зниженим зором за ред. Гудим І.М. (2014)
5,6	Українська мова Українська література Зарубіжна література Математика Інтегрований курс «Пізнаємо природу» Здоров'я, безпека та добробут Досліджуємо історію і суспільство Інформатика Музичне мистецтво Образотворче мистецтво Технології Англ. мова Фізична культура	Українська мова 5-6 кл. Заболотний та ін.(Ковальова) Українська література 5-6 кл. Яценко та ін. Зарубіжна література 5-9 кл. Ніколенко та ін. Математика 5-6 кл. Бурда, Васильєва. Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда та ін. Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Хитра, Романенко Досліджуємо історію і суспільство 5-6 кл. (інтегрований курс) Пометун та ін. Інформатика 5-6 кл. Ривкінд та ін Мистецтво 5-6 кл. Масол, Просіна. Технології 5-6 кл. Ходзицька та ін Англійська мова: "Друга іноземна мова 5-9 кл. Редько та ін." Фізична культура "Фіз"ична культура. 5-6 кл. Педан та ін."
7	Українська мова Літературне читання Англ. мова Зарубіжна література Історія України Всесвітня історія Музичне мистецтво	Навчальна програма для дітей зі зниженим зором за ред. Колупаєвої А.А., Гудим (2015)

	Образотворче мистецтво Алгебра Геометрія Біологія Географія Фізика Хімія Трудове навчання Інформатика Основи здоров'я Фізична культура	
8	Українська мова Літературне читання Англ. мова Зарубіжна література Історія України Всесвітня історія Мистецтво Алгебра Геометрія Біологія Географія Фізика Хімія Трудове навчання Інформатика Основи здоров'я Фізична культура Мистецтво	Навчальна програма для дітей зі зниженим зором за ред. Костенко Т.М., Легкий О.М., Кондратенко С.В., Христосєва Н.В., Якимів О.Р., Шеремет Б.Г. (2016) Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Масол Л. (2012)
9	Українська мова Літературне читання Англ. мова Зарубіжна література Історія України Всесвітня історія Основи правознавства Алгебра Геометрія Біологія Географія Фізика Хімія Трудове навчання Інформатика Основи здоров'я Фізична культура Мистецтво	Навчальна програма для дітей зі зниженим зором за ред. Костенко Т.М., Легкий О.М., Кондратенко С.В., Христосєва Н.В., Якимів О.Р., Шеремет Б.Г. (2016) Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.

